

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

2. Duodecim possunt esse reprehensibilia in habitu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

cillam dominari. Superbus vult ornari exterius, humilis interius. Ioan. 6. Eum qui venit ad me, non eiiciam foras. Glos. Superbi est foras eiici, qui nihil habet in bono interiori: nec hic, nec in futuro. Bernard. Fusi sumus exterius, & de regno Dei, quod intra nos est, relictis veris & perennibus bonis, foris quærimus vanam consolationem de vanitatibus & insaniis falsis: & iam religionis antiquæ non solum virtutem amissimus, sed nec speciem retinemus. Ecce ipse habitus noster, quod & dolens dico, qui & humilitatis solebat esse insigne, à Monachis nostri temporis in signum portatur superbiæ. Vix in nostris prouinciis inuenimus quo vestiri dignemur. Miles & monachus ex eodem panno pariuntur sibi cucullam & clamydem. Cōscientiæ & non carni, procuranda est suauitas. Bernard. Christus qui non fallitur, elegit quod carni molestius: id ergo melius, & magis eligendum est. Idem. Memento quod asperior cardo facit pannum leuiorem, & conuersatio conscientiam.

*Glos. ordin.
ad illud: ad
me veniet.
In Apolog.
ad Guliel.
Abbat. cap.
penult. post
medium.*

Quod 12. possunt esse reprehensibilia in habitu.

CAPVT II.

ET notandum quod in habitu multa possunt esse reprehensibilia: de quibus 12. tangere sufficiat. Primum est nimia pretiositas. Secundum est nimia subtilitas. Tertium mollities. Quartum nimius nitor. Quintum compositio irreligiosa secundum sæculi vanitatem. Sextum indecens coaptatio, quæ atteditur in modo portandi. Septimum exquisita extraneitas. Octauum immuditia. Nonum nimia breuitas. Decimum

E 3

nimia

nimia magnitudo. Undecimum superflua vestium multitudo. Duodecimum cum periculo se acquisitus est habitus, scilicet vel cum peccato eius cuius est, vel cum peccato alterius. Aliqua horum tangit Hugo de sancto Victore his verbis: Amatores religionis plus debent hic amare vestimenta vilia, quam pretiosa: plus grossa quam subtilia: plus aspera quam mollia: plus fusca quam nitida: plus neglecte quam curate composita vel adaptata. In libro de Vita solitaria: Intentum interioribus suis animum magis decent omnia exteriora inculta & neglecta. Diligentia circa vanitatem exterioris ornatus, signum est negligentiae circa interiorem ornatum. Bernardus: Non tantum curaretur corporis cultus, nisi prius neglecta fuisset mens inculta virtutibus. Ornatus corporalis est impedimentum ornatus spiritualis. Cyprianus: Serico & purpura induta, Christum induere non possunt: auro & margaritis, & monilibus adornate, ornamentum cordis & pectoris perdiderunt. De pretiositate vestium dicit Gloss. super illud Luc. 16. qui induebatur purpura & bysso. si cultus pretiosarum vestium culpa non esset, sermo Dei non tam vigilanter exprimeret, quod dives purpura & Byssu indutus apud inferos torqueretur. Gregorius: Nemo pretiosa vestimenta, nisi ad inanem gloriam quaerit: videlicet, ut honorabilior ceteris videatur. Nemo vult ibi pretiosis vestibus indui, ubi a nemine potest videri. Nolebat Apostolus mulieres in veste pretiosa orare. Quid ergo faciendum viris? Mercator sapiens torfellum etiam pretiosum vilibus operit:

ex

*Bernard.**In Apolog.
ad Guiliel.
Abbat. cap.
Dicitur. a
medio.**Gloss. ordin.
& Greg.**Hom. 40. in
Euang. an-
te medium.**1. Tim. 2.*

ex quo satis patet, quod insipienter agit, qui corpus vile pretiosis induit. Idem patet ex eo, quod Rex gloriae in mundum veniens, in sacco carnis nostrae mortalis hominibus apparere voluit: de quo ipse in Psalmo ait patri suo: Conscidisti sacco meum. Cum Deus spiritum pretiosum vili carne induerit, verisimile est, quod carnem vilem pretiosis indui noluerit. Vestium subtilitatem in fratribus suis reprehendit Bernardus his verbis: Quæritur ad induendum, non quod vilius, sed quod subtilius inueniatur: non quod frigus expellat, sed quod superbire compellat. Non denique iuxta regulam, quod vilius comparari potest, sed quod venustius, imò vanius ostentari potest. Idem de mollitie vestium: Mollia, inquit, indumenta, animi mollitiem indicant. Non decent eos qui ad desertum claustrum confugiunt, indumenta mollia. Qui mollibus induuntur in domibus Regum sunt. Et super illud Matth. 3. Ipse Ioannes habebat vestimenta de pilis Camelorum. Dicit Glossa: Seruus Dei non debet habere vestimentum ad decorem vel ad delectationem, sed tantum ad tegendum nuditatem. Non decet hominem virilem habere vestem muliebrem. Hieron. Non tenera vestis, sed munditia mentis ornatum facit clericum. Non induetur vir veste foeminea. De nitore qui attendi videtur in colore, & de immunditia, dicit Seneca: Non splendeat toga, nec sordeat. Hieronymus: Ornatus & sordes pari modo fugienda sunt: quia alterum delicias, alterum gloriam redolet. Idem: Nec affectatae sordes, nec exquisitæ

*In Apolog.
ad Guliel.
Abbat. in
cap. dicitur
à med.*

Matth. 11.

*Gloss. ordin.
ibid.*

Deut. 22.

*Epist. 5. pa-
rum à prin-
cipio.*

*Soph. 1.**Luc. 20.**2. Reg. 10.**Epist. 42.**Iac. 5.**Iere. 2.*

delitiæ laudem pariunt. Et de Augustino legitur: Vestimenta eius & calceamenta, nec nitida nimium, nec abiecta plurimum. Color naturalis videtur congruere viris religiosis. Cùm iuxta verbum August. homo implens mandatum euangelicum de duabus tunicis, det vnani non habenti; sufficere debet homini mendicanti color, qui sufficit eleemosynam danti. De veste extranea habetur. Visitabo super omnes qui induti sunt veste peregrina. Longitudo vestis nimia insinuatur reprehensibilis à Domino dicente: Attendite à Scribis qui volunt ambulare in stolis. Stola est vestis longa: frequenter quem puluis vanæ gloriæ delectat, cauda vestis suæ, quam post se trahit, aliis puluerem terræ concitat. Vestis nimis breuis virum religiosum non decet. Decurtatione vestium dehonestati sunt serui David à Domino filiorum Amon. De multitudine vestium superflua dicit Bernard. Clamant nudi, clamant famelici, & conqueruntur nobis, fame & frigore miserabiliter laborantes. Quid conferunt tot mutatoria vestium, vel extensa in perticis, vel plicata in manticis? Agite nunc diuites, plorate vlulantes miseris vestris, quæ aduenient vobis. Vestimenta vestra à tineis comesta sunt. Valde est etiam cauendum homini qui est in religione, ne vestis sanguinolenta sit sanguine peccati. In alis tuis inuētus est sanguis animarum. Alæ istæ intelligi possunt extremitates superbiorum palliorum. His alis volatur in infernum, non in cælum. In alis istis inuenitur duplex sanguis. Sanguis pauperum, scilicet spolia eorum, ex quibus est vestis illa, quæ iudicio scri-

scripturæ sunt sanguis & vita pauperum. Ecclesiast. 34. Panis egentium vita pauperum est: qui defraudat eum homo sanguinis est. Alius sanguis personæ, quæ illud defert, sciens illud esse de re iniuste acquisita. Mors enim sua, vt frequenter iacet ibi.

De disciplina in gestu.

CAPVT III.

Est autem gestus, motus vel dispositio membrorum corporis: & indicat corporis gestus dispositionem animi & motus, sicut effectus causam. Bernard. Ex cordis thesauro procedit quidquid foris apparet vitiosum. Vanum cor vanitatis notam ingerit corpori. Debet seruitus Dei, & interius coram Deo, & exterius coram proximo indecentiam cauere. Seneca: Si cōtinenses, etiam tui corporis motus obseruane indecori sint. Et notādum quod inter gestus corporis aliqui sunt reprehensibiles: & aliqui cōmendabiles. De reprehensibilibus verò octo modos tangere sufficiat. Primus pertinet ad superbiam, de quo habetur: Pro eo quod eleuatae sunt filiae Syon, & ambulauerunt collo exten-

*In Apolog.
ad Guliel
Abbat. in
cap. dicitur.
à med.*

Isa. 3.

*Proverb. 6.
Iob. 15.*

to, &c. Sex sunt quæ odit Dominus, & septimum detestatur anima eius: Oculos sublimes. Cucurrit aduersus Deum erecto collo. Secundus pertinet ad iracundiam. Cùm animus ira commotus est, cor accensum stimulis iræ palpitat, corpus tremit, lingua præpeditur, facies ignescit. Vnde verum est illud Poetæ. Deprehendas animi tormenta latentis in ægro corpore. Tertius pertinet ad lasciuiam seu petulantiam. De quo

E 5

habe-